

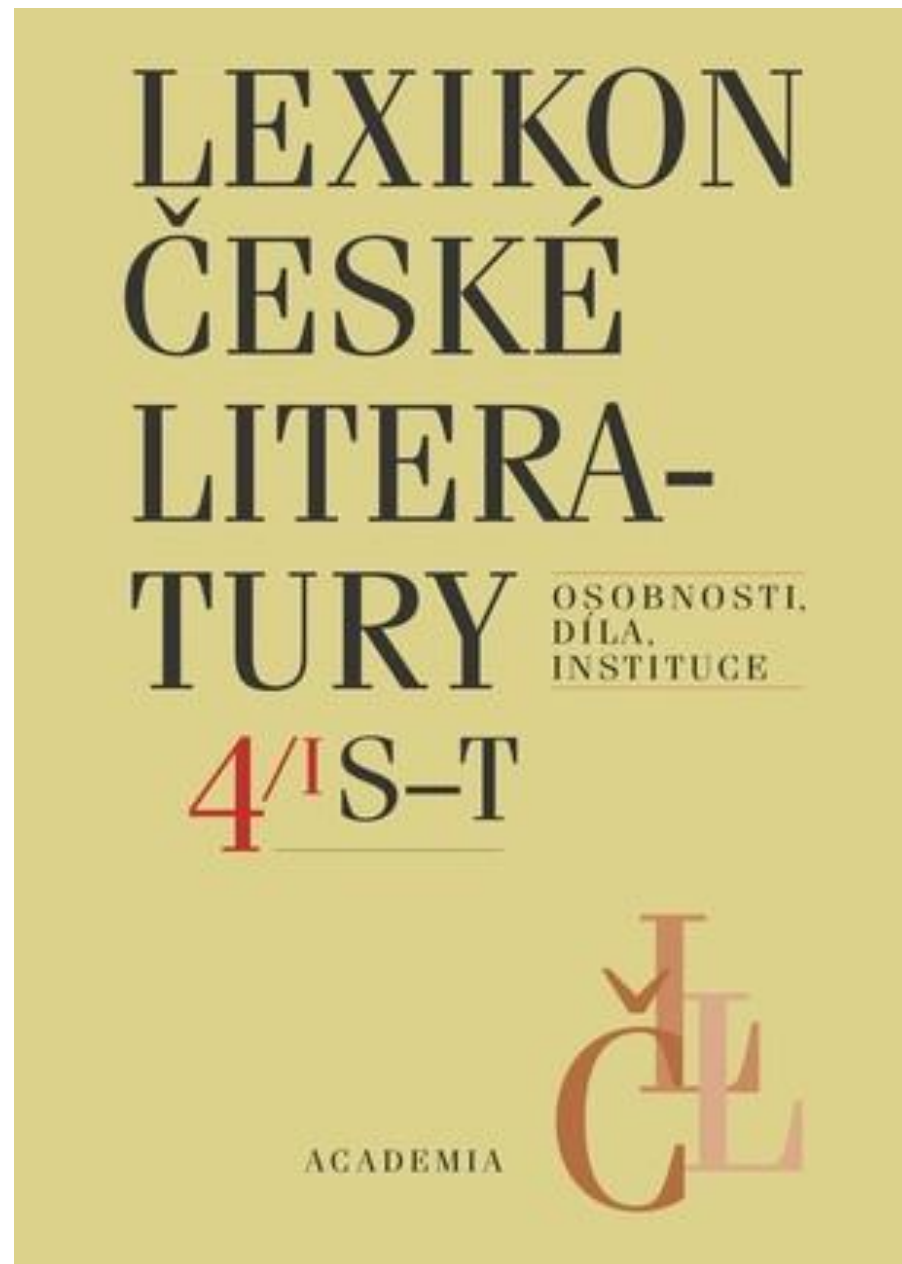
Česká literatura 20. století II

ZS 2019/20

8. přednáška (3. 12. 2019)

LEXIKON ČESKÉ LITERATURY (Osobnosti, díla, instituce)

Slovník s informacemi o spisovatelích, anonymních dílech, časopisech, nakladatelstvích atd., debutujících, působících či vydaných **před r. 1945.**

F. Buriánek, N. Dolanská, J. Dvořák, J. O. Fischer, J. Galík, D. Hodrová, J. Hošna, A. Housková, Z. Hrbata, H. Hrzalová, H. Janaszek-Ivančíková, V. Just, R. Listíková, E. Macek, N. Macurová, O. Malevič, B. Markovičová, D. Moldanová, J. Nejedlá, E. Oloňová, R. Pečman, A. Pohorský, R. B. Pynsent, R. Pytlík, E. Štědroňová, M. Štemberková, E. Taxová, M. Zeman aj., dále J. O. Fischer, J. Hájek, M. Blahynka, A. Housková, Z. Hrbata, H. Hrzalová, N. Macurová, B. Markovičová, A. Pohorský, E. Štědroňová → /cizojazyčně/ Philologica Pragensia 1988, č. 2; K. Konrád: Doslovně, Dramatické umění '87, 1987, č. 1; L. Hlaváček: Š. a výtvarná estetika, Estetika 1987, č. 3; E. Taxová: F. X. Š. – tvůrce českého eseje, Lit. měsíčník 1987, č. 4; S. Šmatlák: F. X. Š. 1867–1937–1987, Romboid (Bratislava) 1987, č. 4 + 5 a jeho „slovenský rozmer“, tamtéž, č. 5; J. Hájek: F. X. Š. a současné divadlo, Scéna 1987, č. 7 → Divadlo na rozhraní (1989); S. Šmatlák in F. X. Š.: Umenie a život (Bratislava 1987); V. Bor: Š. a kritikův paradox, Hudební rozhledy 1987, č. 5; T. Mazáč: F. X. Š. a surrealistický máchovský sborník Ani laubí ani Lúna, Universitas 1987, č. 6; F. Buriánek: Malá vzpomínka k poezii F. X. Š., Lit. měsíčník 1987, č. 10; I. Markvart: Š. osudové setkání, Průboj 23. 12. 1987; M. Tomčík: Tri pohľady na F. X. Š., Slovenské pohľady (Bratislava) 1987, č. 12; R. Pečman: Podněty F. X. Š. smetanovskému bádání, SPFF Brno, ř. D – lit. vědná, 1987, č. 34, s. 37; J. Hájek in F. X. Š.: O věcech divadelních (1987) → (upr.) Divadlo na rozhraní (1988); L. Štehlík in U krbu (1987, s. citacemi Š. dopisů); ● ref. Š. slovník naučný; K. Rosenbaum, Lit. měsíčník 1987, č. 6; E. Macek: ČLit 1989, s. 534 ●; A. Horová in Výtvarněkritická a teoretická kapitola v díle Viléma Mrštíka, Estetika 1988, s. 13; H. Vašíčková: Role F. X. Š. v české kultuře, Studie (Řím) 1988, s. 166; F. Valouch: F. X. Š. – básník, ČLit 1988, s. 224 → Čas v poezii, poezie v čase (2005); J. Kotalík: Tradice české kultury 19. století v pojetí F. X. Š., sb. Povědomí tradice v novodobé české kultuře (1988, s. 274); R. Pytlík in Na přelomu století (1988); E. Macek in F. X. Š.: Z období Zpísničku 2 (1988); J. Válka: ref. Z období Zpísničku, Opus musicum 1988, č. 8, příl.; J. Tomáš a D. Kozlová: Neokorálé poselství Tvorby, in Fučíková Tvorba (1988); Z. Kozmín: Čas a prostor Š. lyriky, sb. Zdeňku Pešatovi k šedesátinám (1988, rozmnož.); F. Kautman in F. X. Š.: O svobodě a demokracii 2 (1988, inedit.) → O literatuře a jejích tvůrcích (1999); J. Dvořák: Bedřich Václavěk a F. X. Š., Lit. měsíčník 1989, č. 2; A. Jedlička: K tvárné a výrazové stránce české esejistické tvorby, Lit. měsíčník 1989, č. 3 + K jazyku a stylu českých esejistických textů, SaS 1989, s. 114; J. Pridal: Gorkého pojetí individualismu a kolektivismu a jeho odraz v české meziválečné kritice, SPFF Ostrava, ř. D, 1989, č. 25, s. 77; L. Soldán: Na téma spisovatel, umělec, básník, sb. Kapitoly z dějin české literární historiografie (1989, s. 137) → (upr. s. tit. F. X. Š. – jedno z velkých témat literárního historika O. Králíka) Od konce století

před práh milénia (2001); V. Kostřica: Ruská a sovětská literatura v Š. zápisičku, sb. Materiály k československo-sovětským literárním vztahům (1989, s. 133); J. Rambousek: Nad stránkami Š. zápisičku, Sborník Kruhu přátel čes. jazyka (1989, s. 38) → Neousatavná rukověť české literatury (2003); J. Kudrnáč in Vteřině duše (1989); K. Kraus: Svoboda dosud neuchopená, ROK 1990, č. 1 → Divadlo ve službách dramatu (2001); A. Mokrejš: Kritika jako tvorba, ČLit 1990, s. 141 → Duchovný svět F. X. Š. (1997); M. Hejnová: Knihovna F. X. Š., Čtenář 1990, č. 4; R. Matoušová: Š. výtvarná kritika ve Volných směrech, Tvar 1990, č. 19; L. Nový in Literatura v Masarykově myšlení, ČLit 1990, s. 405; J. Kopecký: Š. časový a nadčasový (rozhovor), LitN 1990, č. 34; R. Škeřík in Trvalé bydliště umění: Symposion (1990); J. Poláček: F. X. Š. a Vladislav Vančura, Tvar 1991, č. 23 → Tvorba a recepcie (2003); E. Macek: Nepřítel, nebo odpůrčí? Š. a Peroutka, LidN 24. 10. 1991, příl. Národní 9; M. Novák: Několik ukávek moderní české sebereflexe, Universitas 1991, č. 2; V. Just: Krystal a ne roztok, Divadelní revue 1991, č. 4; D. Moldanová: F. X. Š. a Jan Neruda, sb. Jan Neruda (1991); F. Vodička: Literatura na počátku 20. století, sb. Studie o české literatuře na přelomu století (1991, s. 33); E. Štědroňová: Novoklasicismus, tamtéž, s. 95; S. Batůšek: F. X. Š. a katolická moderna, LD 6. 4. 1992 (brněnské vyd.); A. Mokrejš: Mukafovský a Š., ČLit 1992, s. 290; J. Munzar: Zuma Thema F. X. Š. und die deutsche Literatur, SPFF Brno, ř. K – germanistik-anglistiká, 1992 č. 14, s. 99; P. Koubka: Kritérium života: Š. a Nietzsche, Kritický sborník 1992, č. 3; M. Kučera: Názory a postoj F. X. Š. za první světové války, ČČH 1992, s. 537; K. Krolp: Sammlungsruhr in zwölfter Stunde: „Der Philosemit“, Brücken 1991/92 (1992), s. 65; J. Lopatka: „Kdo má charakter, jest vydán karikování“, Zpísniček o Š. (k 125. výr. nar.) 1992, s. 3; J. Padrta in Osma a Skupina výtvarných umělců (1992); L. Soldán: F. X. Š. o Ondrovi Lysohorském, sb. Umělec a lidský odkaz Ondry Lysohorského (1992, s. 95) + Estetizovaná religiozita F. X. Š., sb. Náboženství v českém myšlení (1993, s. 118); J. Dvořák: F. X. Š. a vznik Československa, Naše pravda 1992, č. 80–84 + J. L. Fischer a F. X. Š., Dialog Sever-Jih, Východ-Západ 1993, č. 4; S. Batůšek: Přátelství a účta, LD 24. 2. 1993 (brněnské vyd.; o vztahu Š. – S. Bouška); R. Prahla a Z. Bydžovská in Volné směry (1993); K. Chvatík: Česká estetika přelomu 19. a 20. století, sb. Po cestách naléhavosti myšlení (1993, s. 215); K. P. (Papek): Po sedmdesáti letech (k přetištění polemiky Š. a F. Peroutky z 1922–23), Kritický sborník 1994, č. 1 → P. Fidelius (K. Palek): Kritické eseje (2000); P. Bušta: Jde o honorář aneb F. X. Š. (F. X. Š. a A. M. Tilschová), Týden 1994, č. 9; J. Urbanc: Pojetí kyče u F. X. Š. a Václava Černého, sb. Literatura a komerce (1994, s. 34); B. B. Bašus: J. A. Komenský v kontextu F. X. Š., Studia Comeniana et historica 1994, č. 51; L. Soldán: H. G. Schauer – F. X. Š. – F. V. Krejčí,

sb. Hubert Gordon Schauer – osobnost, dílo, doba (1994, s. 161) → Od konce století před práh milénia (2001); L. Patera: Pojetí slovenské literatury v kontextu s literaturou českou u F. X. Š., Přednášky z 36. běhu Letní školy slovenských studií (1994, s. 126); A. Stich in Kopací míč Jirásek..., LitN 1995, č. 13 → Jazyková věda – věc veřejná (2004); J. Opelík in O. Králík: Osobovobná slova (1995, s. 479); J. Zizler, J. Med a Z. Pešat in sb. Moderní revue 1894–1925 (1995); V. Kafka: F. X. Š. a německá literatura, in Studie a úvahy o německé literatuře (1995); J. Zouhar: Filozofické motivy v krásné literatuře, Česká filozofie ve 20. století I (1995, s. 292); K. Štefek jun.: Š. kritika gollovského dějepisce, Listy katedry historie a Historického klubu – pobočky Hradec Králové 1995, č. 8; D. Myslivcová: Miloš Marten, Scriptum 1995, č. 17–18; M. Zelenka: Spor o historismus, Sborník Společnosti Aloise Jiráka (1995); J. Munzar: Die Deutschen und die deutsche Literatur bei F. X. Š., Stifter Jahrbuch (Mnichov 1995, s. 113); D. Vojtěch: Miloš Marten jako kritik, ČLit 1996, s. 359; E. Macek: Václav Černý a F. X. Š., sb. Václav Černý – život a dílo (1996, s. 258); Z. Urbánek in Stvořitel světa pokračují (1996); M. Martinek: Případ neslušného anonyma, Právo 18. 1. 1997, příl. Magazin; J. Med: Ke zdrojům spirituality v moderní české literatuře, Katol. týdeník 1997, č. 8, příl. Perspektivy + F. X. Š. a náboženství, tamtéž, č. 48, příl. Perspektivy; F. Kautman: Masaryk a Š., Čas 1997, č. 20 + F. X. Š. a Masarykova republika, Odkaz 1997, č. 6; Z. Hořínek: Trikrát proti smrti, Divadelní revue 1997, č. 2; V. Just: Trocha poezie nikoho nezabije, Divadelní noviny 1997, č. 13; M. Červenka: Š. básník, LitN 1997, č. 44; J. Urbanc: Š. „Kritika patosem a inspirací“ a dnešní doba, Tvar 1997, č. 20 → Střídavý čas naděje (2002); J. Kraus: Polemické maximy F. X. Š., Dokořán 1997, č. 4; sb. Lit. archiv 29, 1997 (přísp. A. Haman, J. Hek, Z. Hořínek, V. Just, F. Kautman, J. Lukeš, R. Pečman, J. Pistorius, A. Pohorský, J. Poláček, J. Slomek aj.); Z. Trochová, M. Otruba in F. X. Š.: Básně (1997); ● ref. Básně: M. Bauer, Tvar 1997, č. 10; M. C. Putna, Respekt 1997, č. 31; F. Kautman, Alternativa nova 4, 1997/98, č. 1 ●; J. Hek: F. X. Š. a Karel Čapek – dva typy kritiků národního života, SPFFFSU Opava, ř. A – lit. vědná, 1997, č. 2, s. 107; in A. Breisky: Království chiméř (1997, s. 232, dopis J. Krecarovy z 1905); U. Heftrich: Š. kritika „tvořivá a bořivá“ – lekce literárním vědcům?, Kritický sborník 17, 1997/98, č. 2–3; J. Dvořák: F. X. Š. o česko-německé otázce a demokratické, levicové frontě, Naše pravda 1998, č. 48–49; B. Turčková-Čambalová: Můj učitel F. X. Š., Malovaný kraj 1998, č. 2; Z. Pešat: Z kapitoly české programové kritiky, ČLit 1998, s. 229; J. Homoláč: Polemika jako žánr, tamtéž, s. 236; D. Vojtěch: Polemičnost v koncepci Š. románu, tamtéž, s. 274; C. Servantová: Něco o (ne)dialogu u Š., tamtéž, s. 283; M. Červenka: ...patosem a inspirací, tamtéž, s. 328; Dopisy F. X. Š. (B. Benešová F. X. Šaldovi z 1905–35), Host 1998, č. 5 (k tomu D. Moldano-

vá, tamtéž); F. Všeticka: Loutky a loutky, Opera slavica 1998, č. 1; F. Kautman: Max Brod, Čechy a F. X. Š., Roš choděš 1998, č. 12; M. Winkler: Die Krise der Intelligenz, Bohemia (Mnichov) 1998, s. 297; M. C. Putna in Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848–1918 (1998); M. Uhde: Veliký kondotier a voják Poláček, sb. Lidové noviny a Karel Poláček (1998, s. 7); D. Blümllová: Václav Tille, muž ve stínu F. X. Š., Tvar 1999, č. 4; J. Cigánek: Šaldovské paradoxy, nebo konfrontace?, Obrys–Kmen 1999, č. 14 (k tomu M. Blahynka, tamtéž, č. 19); M. Suchomel: 1891–1893: Kritikova první léta, ČLit 1999, s. 227; J. Kopecký: Nenaplněná výzva F. X. Š., Divadelní revue 1999, č. 2; J. Richter: Světlo a cesta: K typologii literární postavy, Svět literatury 1999, č. 18; U. Heftrich in Nietzsche v Čechách (1999); M. Hes: F. X. Š. a české dějepisce, sb. Kulturní a sociální skutečnost v dějepisném myšlení (1999, s. 301); L. Merhaut: Hledání nové syntézy, sb. Symbolismus v kontextech a súvislostiach (Bratislava 1999, s. 210); J. Zouhar in Studie k dějinám českého myšlení 20. století (1999) + in Mínilý konec století (2000); F. Kautman: Durch „Syntetismus“ gerechtfertigte „Analyza“, Germanoslavica 2000, s. 49; E. Macek, M. Špirit in F. X. Š.: Boje o zítřek (2000, s. 237); M. Lenderová in Zdenka Braunerová (2000); V. Hellmuth-Brauner in Paměti rodu (2000); M. Suchomel: Na začátku desátých let: Š. a Čapek, ČLit 2001, s. 117; A. Stich in Co s Jiráskem?, LitN 2001, č. 35; M. Špirit: „Š. následník“, ČLit 2001, s. 451; J. Svoboda: Čapková Boží muka a jejich kritická reflexe u F. X. Š., sb. Studia nad współczesnymi językami i literaturami południowo- i zachodniosłowanskimi (Opole 2001, s. 59) → Cesty a zastavení (2002); L. Soldán: Nenáviděná, nebo nemilovaná? F. X. Š. proti pátečníkům, sb. Pátečníci a Karel Poláček (2001, s. 89); L. Merhaut: Polemika – spojení a odloučení, sb. Komunikace a izolace v české kultuře 19. století (2001, s. 307); D. Mocná: „Miluji sen: A stůň životem“, tamtéž, s. 326; M. Novotný: Srovnání Š. knihy Duše a dílo a Martenovy knihy silných, sb. Literární věda 2001 (Opava 2001, s. 72); F. Illing in Jan Mukafovský und die Avantgarde (Bielefeld 2001); B. Hemelíková: Studený problém (o parodii Š. Analýzy), Tvar 2002, č. 9; D. Vojtěch: Polemičnost a strategie, ČLit 2002, s. 149, 250; J. Hraše: Skandál Radiojournalu s cenzurou, Tvar 2002, č. 19 + Skandál Radiojournalu a F. X. Š., Souvislosti 2002, č. 3–4; H. Bednaříková: K otázce recepcie některých kulturních modelů v myšlení F. X. Š., Estetika 2002, s. 273; J. Dvořák: Češství a Evropa, VVM 2002, s. 410; V. Černý in André Gide (2002); J. Pechar: Š. a Nietzsche, in Interpretace a analýza literárního díla (2002); J. Bouček in Jan Slavík (2002); J. Pfař: Š. politický, Tvar 2003, č. 14; J. Rodr: Š. maják, Krkonoše 2003, č. 8; R. Matsy: Exekuce zasvěcení, F. X. Š. stiskl ruku Verlainovi, Host 2003, č. 9; P. Kosatík in Ferdinand Peroutka. Život v novinách (2003); M. Špirit a J. Wiendl in Těm, kdož neumějí čísti (Zpísniček o Š.

12, 2003); J. Med: ref. Charles Péguy: Eva, Salve 2004, č. 1; I. Pfaff: Německý exil v ČSR 1933–1938, Tvar 2004, č. 8; in O. Březina: Korespondence 1, 2 (2004); B. Frajerová, P. Kovařík in Tajemství testamentů (2004); R. Pečman: Hudba jako umění světa, in „Všechny cesty vedou k životu“ (Zápisník o Š. 13, 2004); M. Pachmanová in Neznámá území českého moderního umění (2004); J. Poláček: Dvojitý pohled na Vladislava Vančuru: Arne Novák a F. X. Š., sb. Arne Novák, literární historik a kritik (2004, s. 73); H. Bednaříková: K některým souvislostem Š. pojetí klasicismu z počátku desátých let, AUP Olomouc, Facultas philosophica, Philologica 84, 2004, s. 121; A. Temná (L. Heczková): Dvě otázky F. X. Š., Slovo a smysl 2004 (2005), č. 1; J. Wiendl: Barbaři a apoštolové, tamtéž; J. Slomek: Mezi kritikou, bezohledností a utrhaním na cti, LidN 24. 3. 2005; M. Stropnický: F. X. Š. se usmívá, LitN 2005, č. 19; F. Všeticka in Možnosti Meleté (2005); J. Wiendl: F. X. Š. a „básníci transcendentna“, sb. Víra a výraz (2005, s. 223); J. Zouhar: T. G. Masaryk a F. X. Š., sb. Přednášky a besedy z 38. běhu Letní školy slovanských studií (Brno 2005, s. 167); M. Špirit: „Guten Tag, wir sind in Böhmen“. Deutsche und italienische Einflüsse bei F. X. Š., sb. Deutschland, Italien und die slavische Kultur der Jahrhundertwende (Frankfurt n. M. 2005, s. 381); D. Uhle in Avantgarde, Zivilisationskritik und Pragmatismus in Karel Čapek's Boží muka (Frankfurt n. M. 2006); M. Topor: Š. Analýza jako překlad mimoběžnosti, sb. Lit. archiv 38, 2006, s. 181.

dvo

Šaldův zápisník viz in F. X. Šalda

Bedřich Šaloun viz in Mikuláš a Knapp

František Erik Šaman

* 13. 2. 1889 Josefov (Jaroměř-J.)
† 18. 1. 1942 Praha

Prozaik a dramatik; autor lidových románů z prostředí dělnických vrstev a pražské periferie, v nichž rozvíjel dokumentární a naturalistickou linii prózy, autor časově aktuálních rozhlasových a divadelních her.

VI. jm. Schamann. – Vyrůstal v rodině důstojníka rakousko-uherské armády, jenž po krátkém pobytu v Mariánských Lázních byl od počátku 90. let posádkou v Hradci Králové. Tam Š. vychodil obecnou školu a studoval 1900–04 vyšší reálku (spoluzáky byli R. Medek a E. Vaček). Po ukončení kvarty absolvoval praž-

skou kadetní školu (v Praze navázal přátelství s J. Vrchlickým) a jako aktivní důstojník působil od 1908 v Čes. Budějovicích, Čáslavi, Litoměřicích a v Dubrovníku, odkud údajně dopisoval do chorvatských, německých a francouzských novin. Na začátku 1. světové války byl převelen do Vídně, kde absolvoval intendantní kurs; 1916 sloužil na italské frontě, a když se na podzim 1918 zhroutila, dezertoval do Prahy. Při převratu působil jako vojenský odborník v Nár. výboru, potom pracoval na ministerstvu nár. obrany, odkud přešel do nejvyššího kontrolního úřadu; 1929 odešel předčasně do důchodu a věnoval se literární tvorbě. Ve 20. a 30. letech hojně cestoval (Francie, Anglie, Řecko, Itálie, Dánsko). Zemřel po delší nemoci, pohřben byl ve Strašnicích.

Do literárního dění Š. vstoupil již před 1. světovou válkou (časopisecky v Jihočeských listech, knižně vlastním německým překladem svého románu Blázni), avšak určující část své prozaické tvorby napsal až ve 30. letech. Po bibliofilském vydání dvou nostalgických povídek (*Tanec vykoupení*) a úsměvném příběhu s detektivní zápletkou pro děti (*Veselé příhody tří kluků*) se v románech soustředil na zobrazování sociálních a mravních problémů postihujících v meziválečném období pražské dělnické a středostavovské vrstvy. Naturalistickou drsnost pohledu v nich prostupuje jen volně nahozený, leč fabulačně rušný děj se šablonovitou psychologíí postav zaměřenou hlavně na kresbu jedinců vymykajících se svými individuálními osudy z běžného života společnosti a jen výjimečně směřující k hlubším společenským vztahům. Groteskní vyznění, inspirované německým poválečným expresionismem, Š. vtiskl dokumentárnímu, epicky široce založenému románu o nezaměstnaném účetním z dějvické periferie; jeho lidské utrpení a jím podmíněné náboženské poblouznění je zneužit k získání majetku a blahobyti (*Můj kamarád pánbůh*). Osudy zuboženého a vykořeněného člověka, cihlářského dělníka postiženého sociálními, hospodářskými a mravními důsledky přeměny pražského předměstí Dejvic v součást velkoměsta, následně vykreslil i v elegicky laděném, reportážním stylem vyprávěné fresce (*Dělník Závada*). Románem (jehož původní název zněl Rodí se město), syžetově vystavěným na kontrastu mezi chudobou a bohatstvím provázeném zánikem příměstské

přírody v důsledku urbanistické expanze, Š. navázal na tradici českého sociálního románu, zvláště na jeho linii rozvíjenou K. Čapkem Chodem. Nicméně reálné sociální pozadí postřádají autorova zpodobení života továrních dělníků v románech o elektromotérovi postiženém sexuální náruživostí, která ho dohnala k vraždě (*Oltář všedního člověka*), a o zmrzačeném strojníkově, lidovém mysliteli, hloubajícím o romantických vizích sociální spravedlnosti (*Moje ruce*). Výjimečné lidské typy, jejichž individualitu poznamenávají hmotné a etické problémy, učinil protagonisty naturalisticky vylíčeného příběhu svobodné matky odmítající instituci manželství (*Kokrhající slepice*), utopického románu o lékaři, který neadekvátním způsobem provádí výzkum rakoviny (*Tělo člověka*) a lyricky vykreslené podobizny lékaře-lidumila končícího jako životní ztroskotanec (*Svatý Fábura*). Z autopsie posílené vřelým regionálním patriotismem Š. čerpal v románové kronice *Bílá věž*, reflektující kulturní a urbanistický rozvoj Hradce Králové na přelomu století. – Od konce 20. let Š. též hojně spolupracoval s rozhlasem jako autor her (Pohanská píseň, Matka Napoleonova, Eliška Přemyslovna, Světla Jeruzaléma aj.) a zejména reportáží o českých krajích a městech, které mu získaly značnou popularitu mezi posluchači (knižně vydal pásmo obrazů z Pelhřimovska a Křemešnicku s tit. *Pelhřimov*). Na rozhlasovou dramatickou tvorbu navázal i několika divadelními texty: přepracováním rozhlasové hry *Neviditelný most*, rodninou veselohrou *Slunečný den*, hranou v Národním divadle, přepracováním námětu nepublikovaného románu Turniket o událostech říjnového převratu v roce 1918 *Prvních 150 dní* a společenským dramatem *Na jedné lodi*. Š. novinový román *Srdce v celofánu* se stal námětem stejnojmenného filmu (1939, režie J. Sviták), další Š. filmové náměty (např. Smaragdové oči, Tři kluci s kozou) nebyly realizovány. – V rukopise, vedle románu Turniket, zůstala jednoaktovka opírající se o folklorní námět Krok do nebe; rukopis románu z dubrovnického prostředí (Mario Babič...) se ztratil.

ŠIFRY: F. E. Š., F. E. Š. ■ PRÍSPĚVKY in: Čes. slovo, i Večerní (1934–39; 1937 RR Srdce v celofánu, Sukšín v bojích); Čes. svět (1910); Hovory o knihách (1937–39); Jihočes. listy (Čes. Budějovice 1908,

R Blázni, debut); Nár. osvobození (1937); Právo lidu (1937); Rozhledy (1937); Světozor; Vídeňský deník (1914–16); Zlatá Praha; – posmrtně: Lid. noviny (1942). ■ KNIŽNĚ. *Beletrie*: Die Narren (R, Berlín 1912, podp. F. E. Schamann); Tanec vykoupení (PP 1933); Veselé příhody tří kluků (P pro ml., b. d., 1935); Můj kamarád pánbůh (R 1937); Dělník Závada (R 1937); Tělo člověka (R 1938 ← Večerní Čes. slovo 1937); Na jedné lodi (D 1938, i prem.); Kokrhající slepice (R 1938); Oltář všedního člověka (R 1939); Pelhřimov (RpRp 1939); Svatý Fábura (R 1941); – posmrtně: Moje ruce (R 1942); Bílá věž (R 1942). ■ SCÉNICKY. *Hry*: Neviditelný most (1938); Prvních 150 dní (1939); Slunečný den (1941). ■

LITERATURA: ● ref. Můj kamarád pánbůh: M. M. N., Čin 1937, s. 130; b. (V. Běhounek), Dělnická osvěta 1937, s. 318; S. Vlček, Rozhledy 1937, s. 155; jm., Studentský časopis 17, 1937/38, s. 141; drb. (J. Borecký), Zvon 38, 1937/38, s. 278 ●; ● ref. Dělník Závada: b. (V. Běhounek), Dělnická osvěta 1937, s. 318; B. Jedlička, LidN 4. 10. 1937; Vch. (K. Vach), Rozhledy 1937, s. 156; drb. (J. Borecký), Zvon 38, 1937/38, s. 110; J. Strnadel, Čin 1938, s. 215 ●; ● ref. Můj kamarád pánbůh, Dělník Závada: vbk. (V. Běhounek), PL 18. 7. 1937; sl. (J. Strnadel), Ranní noviny 2. 12. 1937 ●; ● ref. Na jedné lodi: kd (E. Konrád), LidN 17. 9. 1938; AMP. (A. M. Píša), PL 17. 9. 1938 ●; ● ref. Tělo člověka: F. Křelina, Venkov 22. 11. 1938; B. Jedlička, LidN 5. 12. 1938; drb. (J. Borecký), Zvon 39, 1938/39, s. 82 ●; ● ref. Kokrhající slepice: J. Pilař, Čtete 1, 1938/39, s. 122; drb. (J. Borecký), Zvon 39, 1938/39, s. 362; vbk. (V. Běhounek), Nár. práce 29. 1. 1939; vk., Hovory o knihách 1939, č. 4 ●; ● ref. Oltář všedního člověka: K. P. (Polák), Nár. práce 15. 10. 1939; úhl (B. Mühlstein), Naše zprávy 30. 9. 1939; Čch. (K. A. Čcheidze), Venkov 27. 10. 1939; fj. (F. Jungmann), Čtete 2, 1939/40, s. 10; drb. (J. Borecký), Zvon 40, 1939/40, s. 153 ●; ● ref. Slunečný den: N. Bonhardová, Venkov 27. 4. 1941; bd (J. Bonhard), LidN 30. 4. 1941; B. (E. Bass), LidN 30. 8. 1941; amp. (A. M. Píša), Nár. práce 30. 8. 1941 ●; ● ref. Svatý Fábura: -a., Čes. osvěta 38, 1941/42, s. 76; Jž., Dělnická osvěta 1942, s. 20; J. P. (Pilař), Venkov 3. 1. 1942 ●; jd (J. Drda): nekrolog, LidN 20. 1. 1942; ● ref. Moje ruce: jšr. (J. Šnobl), Čes. osvěta 38, 1941/42, s. 334; vbk. (V. Běhounek), Dělnická osvěta 1942, s. 146; K. P. (Polák), Nár. práce 2. 5. 1942; F. S., Čes. slovo 2. 5. 1942; jšk. (J. Š. Kvapil), Naše doba 50, 1942/43, s. 89 ●; K. P. (Polák): ref. Bílá věž, Nár. práce 20. 9. 1942; (vn) (L. Vacina): Vzpomínka na prozaika F. E. Š., Pochoď 13. 2. 1979; J. Uhlíř: Před 55 lety... zemřel..., Jaroměřský a josefovský zpravodaj 1997, č. 1.

pš

Výřez (závěr) hesla F. X. Šalda v LČL

(díl 4/I, 2008,
s. 540 – 560)

Šalda

12, 2003); J. Med: ref. Charles Péguy: Eva, Salve 2004, č. 1; I. Pfaff: Německý exil v ČSR 1933–1938, Tvar 2004, č. 8; in O. Březina: Korespondence 1, 2 (2004); B. Frajerová, P. Kovařík in Tajemství testamentů (2004); R. Pečman: Hudba jako umění světla, in „Všechny cesty vedou k životu“ (Zápisník o Š. 13, 2004); M. Pachmanová in Neznámá území českého moderního umění (2004); J. Poláček: Dvojitý pohled na Vladislava Vančuru: Arne Novák a F. X. Š., sb. Arne Novák, literární historik a kritik (2004, s. 73); H. Bednaříková: K některým souvislostem Š. pojetí klasicismu z počátku desátých let, AUP Olomouc, Facultas philosophica, Philologica 84, 2004, s. 121; A. Temná (L. Heczková): Dvě otázky F. X. Š., Slovo a smysl 2004 (2005), č. 1; J. Wiendl: Barbaři a apoštolové, tamtéž; J. Slomek: Mezi kritikou, bezohledností a utrhaním na cti, LidN 24. 3. 2005; M. Stropnický: F. X. Š. se usmívá, LitN 2005, č. 19; F. Všeticka in Možnosti Meleté (2005); J. Wiendl: F. X. Š. a „básníci transcendentna“, sb. Víra a výraz (2005, s. 223); J. Zouhar: T. G. Masaryk a F. X. Š., sb. Přednášky a besedy z 38. běhu Letní školy slovanských studií (Brno 2005, s. 167); M. Špirit: „Guten Tag, wir sind in Böhmen“. Deutsche und italienische Einflüsse bei F. X. Š., sb. Deutschland, Italien und die slavische Kultur der Jahrhundertwende (Frankfurt n. M. 2005, s. 381); D. Uhle in Avantgarde, Zivilisationskritik und Pragmatismus in Karel Čapeks Boží muka (Frankfurt n. M. 2006); M. Topor: Š. Analýza jako příklad mimoběžnosti, sb. Lit. archiv 38, 2006, s. 181.

SLOVNÍK ČESKÝCH SPISOVATELŮ OD ROKU 1945.

**1 (A–L). 1995, 2 (M–Ž). Ed. P. Janoušek. Praha:
Brána 1995 a 1998.**

► SLOVNÍK ČESKÉ LITERATURY PO ROCE 1945
= <http://www.slovníkceskeliteratury.cz>

Home

Hledat...

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

Vítejte na webových stránkách Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. Jsme vědecký ústav, který zajišťuje základní výzkum české literatury v jazykovém i teritoriálním vymezení od počátků do současné doby. Vědecká činnost pracoviště zasahuje celé spektrum literárněvědných disciplín: literární historie, teorie literatury, výzkum literární kultury, literárněvědnou lexicografi, editologii a textologii a v neposlední řadě bibliografi a další vědeckou práci s literárněvědnými informacemi. Všechny naše informační zdroje jsou vám bezplatně k dispozici prostřednictvím těchto webových stránek.

1918
100
2018
SPLOUČENÍ STOLLETÍ

Literární kronika
první republiky

Aktuality

Milada Homolková a kol.: O staročeském překladu Lyrovy Postilly

3. 12. 2019 od 17:00 prosloví v horním přednáškovém sále Ústavu pro českou literaturu AV ČR Milada Homolková přednášku Si Lyra non lyrasset... O staročeském překladu Lyrovy Postilly. Jste srdečně zváni!

První bilance 2019

Diskuzní setkání nad českou poezií a prózou uplynulých dvanácti měsíců se uskuteční 3. prosince od 18 hodin v dolním sále Ústavu pro českou literaturu AV ČR. V diskusi promluví Markéta Kittlová, Jan M. Heller, Ondřej Horák a Jakub Chrobák. Moderuje Martin Lukáš.

"Rukopisy královédvorský a zelenohorský jako příběh české kultury" - nová výstava ke stažení

V edici *Literatura ke stažení* je nově volně k dispozici výstava Rukopisy královédvorský a zelenohorský jako příběh české kultury. Výstava obsahuje 9 panelů, které představují RKZ nejen jako nejznámější české mystifikace, ale i jako ve své době nejvydávanější, nejdiskutovanější a nepřekladanější česká literární díla.

Výběrové řízení na obsazení pozice odborný bibliograf

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., vyhláší veřejné výběrové řízení na obsazení odborný bibliograf a odborný bibliograf – specialista Biografického archivu. Blíže informace o výběrovém řízení naleznete [zde](#).

Co je a kdo má vkus (v 18. století)?

V úterý 12. 11. 2019 od 17:00 se v přednáškovém sále ÚČL (Na Florenci 1420, Praha 1) koná další přednáška Literárněvědného fóra na téma "Literatura – média – veřejnost. Utváření moderní literární kultury v českých zemích". Přednášku Co je a kdo má vkus (v 18. století)? prosloví Václav Smyčka. Jste srdečně zváni!

Týden vědy a techniky Akademie věd ČR (11.–17. listopadu 2019)

V rámci festivalu Týden vědy a techniky Akademie věd ČR (11.–17. listopadu 2019) proběhne v Ústavu pro českou literaturu v Praze i v brněnské pobočce Den otevřených dveří. Pracovníci ÚČL nabídnou návštěvníkům řadu přednášek s literární tematikou.

Jakub Deml píše (a my o něm) ... cesty, setkání, sny, fakta, fámy před sametem i po něm

Tým pro výzkum korespondence Jakuba Demla edičního a textologického oddělení ÚČL AV ČR si vás dovoluje pozvat na druhý večer z cyklu literárních čtení a besed "Jakub Deml píše (a my o něm) ... cesty, setkání, sny, fakta, fámy před sametem i po něm", který se koná v úterý 12. listopadu 2019 od 19 hodin v kavárně Kampusu Hyberská (Hyberská 4, Praha 1).

Všechny aktuality

česká literatura v síti

Kolik možností má editor

JAN MALURA — ZDENĚK SMOLKA
Dosavadní česká textologie je primárně zaměřena na umělecká díla. Disponuje dvěma příručkami...

VI. KONGRES SVĚTOVÉ LITERÁRNĚVĚDNÉ BOHEMISTIKY

Na křižovatkách.
Koncepte, otázky a perspektivy literárněvědné bohemistiky v globálním světě
PRAHA, 29. 6. – 3. 7. 2020

SLOVNÍK české literatury
1918-1919

ČLB
ČESKÁ LITERÁRNÍ BIBLIOTEKA

datová databáze
BIBLIOGRAFICKÉ

Retrospektivní
bibliografie

datová databáze literárních
OSOBNOSTÍ

DATABÁZE
LITERÁRNÍCH CEN

BRNO poetické
Místa a básně

THESAURUS ČESKÝCH METER
1795-1825

Česká elektronická knihovna

digitalizovaný
ARCHIV ČASOPISŮ

edice

LITERATURA KE
STAŽENÍ

česká literatura
ČASOPIS PRO LITERÁRNÍ VĚDU

knihovna
KATALOG

SK

Bohemistika

SLOVNÍK
českých nakladatelství
1849-1949

Digitální archiv
populární
literatury

VERSOLOGICKÝ TÝM

ÚVOD DO TEORIE VĚŠE - CVIČENICE

D
DATABÁZE ČESKÝCH METER

E
EUFONIOMETR

F
FREKVENČNÍ SLOVNÍKY ČESKÉ POEZIE

G
GUNSTICK - DATABÁZE RÝMŮ

<http://www.ucl.cas.cz/cs/>

• Česká literární bibliografie

► Bibliografie české literární vědy

► bibliografické databáze

– <http://biblio.ucl.cas.cz>

- **ČESKÁ LITERATURA 1945–1970**

Interpretace vybraných děl. (1992)

- **ČESKÝ PARNAS**

Literatura 1970–1990. Interpretace vybraných děl 60 autorů. (1993)

- **V SOUŘADNICÍCH VOLNOSTI**

Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích. (2008)

- **V SOUŘADNICÍCH MNOHOSTI**

Česká literatura první dekády jednadvacátého století v souvislostech a interpretacích. (2014)

Vladimír JUSTL

- **Životopis Vladimíra Holana**, in Vladimír Holan: Bagately. Ed. V. Justl. Praha: Odeon, 1988 (Sebrané spisy V. H., sv. 11), s. 313–450.

Zdeněk PEŠAT

- **Jaroslav Seifert**. Praha: Československý spisovatel, 1991, 240 stran.

Jiří OPELÍK

- **Holanovské nápovědy**. Praha: Thyrsos, 2004

Edice Tváře české literatury (Brno: Host)

Jiří Zizler

- **Ivan Diviš: Výstup na horu poezie (2013)**

Petr Hruška

- **Daleko do ničeho: Básník Ivan Wernisch (2019)**

Magorova konference (K dílu I. M. Jirouse)

Praha, Revolver Revue 2014, 208 stran.

- I. Poezie, dopisy, překlady
- II. Samizdat a lidská práva, pozůstalost a další prameny
- III. Polemik, kritik, historik umění
- IV. Teoretik undergroundu
- V. Působení po roce 1989, kolektivní paměť a mediální obraz
- Slovníkové heslo

RR rozhovory

Praha: Revolver Revue, 2016, 776 stran.

- Výbor z interview publikovaných v časopisu Revolver Revue, případně v Kritické Příloze RR od samizdatových počátků (1985) do současnosti. Zpovídáni byli
 - **spisovatelé** (např. Josef Topol, Allen Ginsberg, Viola Fischerová, Zbyněk Hejda, Andrej Stankovič, J. H. Krchovský),
 - **výtvarníci a fotografové** (Rudolf Němec, Zbyněk Sekal, Stanislav Podhrázský, Viktor Kolář, Terry Haasová, Zdeněk Palcr, Oldřich Hamera, Jan Šafránek, Naděžda Plíšková, Pavel Brázda, Ivan Sobotka, Věra Nováková, Bohdan Holomíček, David Černý, Rudolf Dzurko, Miloslav Chlupáč).

RR rozhovory. Praha: Revolver Revue, 2016, 776 stran.

- Výbor z interview publikovaných v časopisu Revolver Revue, případně v Kritické Příloze RR od samizdatových počátků (1985) do současnosti. Zpovídáni byli
 - **hudebníci** (Milan Hlavsa, Tony Ducháček, skupina WWW, Vratislav Brabenec, Filip Topol),
 - **překladaelé, teoretici a kritici** (Jan Lopatka, Jiří Stromšík, Terry Eagleton, Martin Hybler, Ludmila Vachtová, Jindřich Černý, Anna Fárová, Pavla Pečinková),
 - **historici a badatelé** (Emanuel Mandler, Petr Blažek, Radek Schovánek).

moodle

<https://dl1.cuni.cz>

Heslo: ceslit20